

[Axel Dam.]

begaæet uagtsomt Drab. De vil vel i Fremtiden snarere være forsigtigere end andre i lignende Situationer. Jeg behøver ikke her at holde mig til teoretiske Betragtninger, men kan fra det virkelige Liv fremdrage Eksempler paa, hvorledes det af os hævdede Princip virker i Praksis. Eksemplet er ganske vist hentet fra Amerika, men der er ingen Grund til at tro, at Princippet ikke skulde virke paa samme Maade, hvis man indførte det her.

En Fabriksarbejder, der hed Anton Hren, kom ved uagtsom Automobilkørsel til at dræbe en Mand, der hed John Hubbel. Den dræbte efterlod sig 4 Børn, som Enken var ene om at forsørge, og Hren selv havde 2 Børn. Dommen for Drabet lød paa 4 Aars Fængsel; men i Stedet for at fængsles blev Hren løsladt paa Prøve i 2 Aar paa den Betingelse, at han overlod Enken efter den dræbte hele sin Formue, 4 000 Dollars, og yderligere delte sin Arbejdsfortjeneste mellem sin egen og den dræbtes Familie, indtil yderligere 3 500 Dollars var betalt. Baade Fru Hren og Fru Hubbel arbejdede for at supplere Indtægterne, og selv arbejdede Hren baade Søndag og Hverdag ud over normal Arbejdstid, idet han tog saa meget Overarbejde, han kunde faa, og meldte sig hver Uge for at aflevere sine Betalinger til Fru Hubbel uden nogen Sinde at beklage sig over denne Ordning. Da Dommeren, der hed Weygand, hørte, at Hren opfyldte sin Forpligtelser, udbroød han: Jeg tror, at min Dom har bestaaet sin Prøve.

Vi har for nylig i Danmark haft et ganske lignende Tilfælde, det vil sige lignende, hvad Forbrydelsen angaar, ikke hvad den idømte Udsoning angaar. Derfor vil en Sammenligning være belærende. Det drejer sig om en Læge, der i sit Automobil kørte en Arbejdsmand ned og gjorde ham til Invalid. Lægen blev dømt til simpelt Fængsel i 3 Maaneder og Tab af Førerbrevet i 10 Aar. Hvor meningsløs er nu ikke denne Straf i Sammenligning med den amerikanske Behandling af uagtsomt Drab? Skönt Lægen ikke er Morder af Tilbøjelighed og derfor ikke farlig for sine Medmennesker, i hvert Fald ikke saa længe Køretilladelsen er ham frataget, spærrer man ham inde, sætter man ham ud af hans Næring, hvad der neppe vil forbedre ham hverken som Menneske eller som Læge, og giver ham endogsaa frit Underhold paa Skatteydernes Bekostning i Stedet for at lade ham forblive i sin Stilling og dømme ham til i en Aarrække

at dele sin Indtægt med den lemlæstede Arbejder.

Et andet Eksempel paa den Ufornuft, der hersker i vor Straffepraksis, er Behandlingen af Alimentanter. Naar de undlader at betale de skyldige Bidrag til de Børn, de har sat i Verden, paatager det offentlige sig til Gengæld deres Forsørgelse med Mad og Logi i Stedet for at tvinge dem til at bestille noget og derigennem afbetale deres Gæld.

I sin Bog „Dommeren“ har Sophus Michaëlis anført en Række Eksempler paa Indespærringsstraffens Urimelighed. Jeg har ikke benyttet dem her, da de er opdigtede; men de Konsekvenser, han kommer til, er ganske de samme som Retsmoralens, nemlig at primitive Tidens Pengebod bør genindføres som Hovedstraf, fordi det er den mest almenfornuftige. Ingen Straf er jo følelig som den, der rammer en paa Pengepungen. Mennesket hører op med at stjæle, siger Sophus Michaëlis, naar det lærer at begribe, at Tyveri er den dyreste Maade at laane Penge paa ved Selvtægt. Hvad der mindst betaler sig, er Brud paa Lovene, thi det gør blodig Skaar i Arbejdsudbyttet, lige til Gælden er betalt.

Jeg vil anbefale de ærede Medlemmer at læse Michaëlis' Bog, da de formodentlig hellere vil lytte til, hvad en berømt Forfatter siger, end til, hvad en mindre berømt Repræsentant for det foreløbig mest uanselige politiske Parti kan fremføre. Det har jo ifølge „Morgenbladet“ kun Interesse, hvad de store Partiers Ordførere siger.

For mig — og for os — staar Retsmoralens Princip, Vederlagsprincippet, ikke blot som det eneste retfærdige, men ogsaa som det i bedste Forstand mest humane og mest pædagogiske og endelig ogsaa som det for Samfundet mest økonomiske at grunde Straffevæsenet paa. De mange kostbare Fængsler er ingen Pryd for vort Land, intet at være stolt af, og er de nødvendige? Hvis alle de Fanger, der ikke er saa almenfarlige, at de af den Grund behøver at indespærres — og det vil vel nok sige ca. 90 pCt. af de fængslede —, i Stedet for Indespærring blev behandlet med Tvangsarbejde under mere eller mindre frie Forhold, saa blev der ingen Brug for at bygge flere Fængsler. Ja, vi kunde maaske imødesee den Tid, da Danmark som et Foregangsland for den øvrige Verden kunde forkynde: Vi har som Følge af den nye, fornuftige og retfærdige Straffelov kunnet nedlægge en Del af de hidtidige Fængsler som ganske unyttige og overflødige Levn fra en barbarisk Fortid.